

PULA IMVULA

GROWING FOOD • PEOPLE • PROSPERITY

KORANTA YA PGP YA BAHLAHISI BA NTSENG BA HOLA

William Raphoto, ke Molemirui wa Selemo wa 2023 Grain SA/Absa/John Deere Financial New Era Commercial Farmer of the Year.

BALEMIRUI BA SEBETSANG KA THATA *ba keteka katleho ya bona*

LENG LA MATSATSI A BOHLOKWA KHALENDARENG YA GRAIN SA LE ILE LA BA TENG KA LA 20 LWETSE MANE NAMPO PARK. LETSATSI LA MOKETE HA LE BONTSHE FEELA KATLEHO YA TSE NGATA TSE FAPANENG EMPA HAPE THAHASELLO E KOPANYANG BAKENG SA TEMO E LENG TENG KA HARA TEMO KA HARA SETJHABA SA TEMO KA HARA NARA.

Sepheo sa mosebetsi ona wa mokete e ne e le ho ananela balemirui ba batjha bao e leng karolo ya PGP Farmer Development Programme mme ba ipabola mekgahlelong ya bona e ikgethileng. Bakeng sa ho itokisetsa ketsahalo ena, baahlodi ba ile ba hahlaula ho a fihla dikarolong tsohle tsa Afrika Borwa e le ho hlwaya bahlodisanai ba mkgaoalgang ka hara mekgahlelo e fapaneng.

Derek Matheus eo e leng modulasetulo wa Grain SA, o ile a thoholetsa bankakarolo ba makgaoalgang bohole ka hore ho lokela ho be le kananelo ya balemirui ba leng masimong a bona kamehla nakong ya komello esita le hara dipula. O ile a qetella ka hore: 'O be motlotlo ho ba molemirui mme o sebedise monyetla o mong le o mong. Boloka boitlamo ba hao mme ha re le mmoho, re tla hola'.

LENANEO

Moetapele wa ntshetsopele ya molemirui mona Grain SA e leng ngaka Sandile Ngcamphalala, le Jeremia Mathebula, e leng motlatso wa modulasetulo wa Grain SA, ba ile ba kgakola Phahama Grain Phakama (PGP) nakong ya ketsahalo ena. PGP ke karolo e ikemetseng ya Grain SA mme ke e nngwe ya dikarolo tsa motheo tsa kgwebo ya mokgatlo ona. Sepheo sa lenaneo ke ho lokisetsa motho dikgwebo tsa temothuo e le ho ba le boikemelo le ho ba le seabo sa bohlokwa bakeng sa sepheo sa setjhaba sa mokga se kopaneng, se atlehileng sa temothuo.

Baemedi ba tshehetso e leng ngaka Langelihle Simela (molaodi wa ntshetsopele ya kgwebo: Absa AgriBusiness Centre of Excellence), SakhumziMay (motshwaredi wa mokobobo wa majoro wa phethahatso: Agricultural Economics and Advisory, Landbank), ngaka Nolwazi Mkize (regulatory lead for Africa, Bayer), Diale Tilo (molaodi wa phethahatso, Kgodiso Development Fund), Fortune Mathiba (molaodi wa ditshebeletso wa John Deere Financial), Andries Wiese (Hollard Insure) le Marthinus Loock (molaodi e moholo: AgriBusiness mane Standard Bank) ba ile ba thusana ho bua ka bohlokwa ba ntshetsopele ya molemirui le seabo seo mokgatlo ka mong wa mekgatlo ena o nang le sona ka kopanelo le Grain SA.

BAHLODI KE BANA BA LATELANG...

1

1: Bahlodisani ba makgaolakgang ba mokgahlelo wa Subsistence Farmer of the Year (setshwantsho se ka ho le letona) e ne e le Thabisa Mthwayi, Beauty Gumbi Bisisiwe le Portia Msibi. Kaofela ba fumane meputso ho tloha ho Thepa ya Temothuo ya Backsaver. Mohlodi e leng Portia, o thoholetswa ke Derek Mathews.

MOLEMIRUI WA SELEMO WA GRAIN SA SMALLHOLDER

Nkosinathi Hadebe, o na le polasi naheng ya setjhaba haufi le Newcastle mane KwaZulu-Natal. Leponesa lena la mehleng le na le polasi ya poone le mehlape ya di-phoofolo mme o tsebile ka temothuo ka batswadi ba hae. O ile a ingodisa le seholpha sa thuto sa *Grain SA* ka 2019 mme a qala ka 2 ha ya poone ho tloha moo a eketsa ho a fihla ho 15 ha ka ho sebedisa thepa eo e leng ya hae. Hadebe o hirile 230 ha tsa makgulo bakeng sa mohlape wa hae.

3

3: Bahlodisani ba makgaolakgang ba mokgahlelo wa Smallholder Farmer of the Year e ne e le Amos Mahlangu, Nkosinathi Hadebe le Siphiwo Mahlinza. Pososelo e kgolo e tswang ho mohlodi, Nkosinathi Hadebe – o na le mosadi wa hae Sibongile.

MOLEMIRUI WA SELEMO WA GRAIN SA/ABSA/JOHN DEERE FINANCIAL SUBSISTENCE

Busisiwe Msibi o na le polasi haufi le Volksrust. O ingodiseditse lenaneo la *Grain SA* la *Beyond Abundance* ka dilemo tse robong tse fetileng. Selemong sa temo sa 2022/2023 o ile a jala poone tshimong ya boholo ba 3 ha le dinawa tse omeletseng ho boholo ba 0,5 ha. Motseng wa Msibi ba lebeletse ho koluta paloyohle ya poone e ka bang ditone tse 14.

2: Bahlodisani ba makgaolakgang ho mokgahlelo wa Potential Commercial Farmer of the Year category e bile Philani Khoza, Zoliwe Nombewu le Kopano Lentswetshi. Mona re fumana mohlodi ya thabileng e leng Philani, ya bososelang le ba lelapa la hae le metswallie.

2

MOLEMIRUI YA NANG LE BOKGONI WA GRAIN SA WA SELEMO SA KGWEBO

Philani Khoza ya tswang Dukuza mane KwaZulu-Natal, o jala poone le dinawa tsa soya. O ingodiseditse *Grain SA* ka 2014 mme ka ho latela lenaneo la tataiso, o ile a qala ka ho jala 1 ha e ileng ya eketsa ho a fihla ho 82 ha. Merero ya hae ya nako e tleng ke ho eketsa dihekatar a tsa na ha ya kgwebo eo ha jwale a e hirileng haufi le Bergville mme qetellong a fumane na ha eo e leng ya hae.

Ditshwantsho ka Lizele Snyman.

4

4: Bahlodisani ba makgaolokgang mokgaheleng ona ba ka bang le bokgoni ba ho ba Molemirui wa Kgwebo wa Selemo e ne e le William Raphoto, Botlhale Tshabalala le Luvuyo Mbutho. Mohapi wa Kgau ya 2023 ya New Era Commercial ya Molemirui wa Selemo, o keteka le molaodi wa ntshetsopele ya lebatowa e leng Du Toit van der Westhuizen. Letsong la hae ho na le se-notlolo sa terekere e ntjhantja ya John Deere 5075E.

EO E KA BANG MOLEMIRUI WA SELEMO WA KGWEBO WA GRAIN SA/ABSA/ JOHN DEERE FINANCIAL NEW ERA

William Raphoto o hapile kgau ena ya bohlokwa esita le terekere e ntjhantja ya John Deere 5075E e le moputso wa hae. O na le polasi ya poone le sonobolomo ya 510 ha (210 ha ya tshimo ya hae ka sebele) haufi le Lichtenburg mane North West. William e bile setho sa Grain SA ka 2005 mme a ingodisetsa 500 Ton Club sona selemong sena.

5: Jeremia Mathebula le ngaka Sandile Ngcamphalala ba a thoholetsana bakeng sa kgakolo e atlehileng ya PGP.

Ditshwantsho tse ngata tsa ketsahalo ena leqepheng la 8.

**VALERIE CILLIERS,
MOHLOPHISI WA SA GRAAN/GRAIN**

LENTSWE (LA HO QETELA) HO TSWA HO... Jenny Mathews

KE QALO YA SELEMO MME HO DIHWAI TSE NGATA TSA DIJOTHOLLO KA NAHA YOHLE, KE QALO YA NAKO E NTJHA YA HO JALA. HO NNA, KE QETELLO YA NAKO YA TEMO!

Kamora dilemo tse 18 tsa kamano ya ka le tshebetso le ba *Grain SA*, nako e mphihletse jwale ya hore ke tadime dintlo tse ding. Pelo ya ka e tletsete dikatleho tsa boiphihlelo tseo seabo sa ka se mphileng tsona. Ke leboha menyeta yohle eo ke bileng le yona ya ho kopana le basebetsi ba kgothetseng ba dihlopha tsa *Grain SA* ba ileng ba fana ka tsebo le ho tataisa dihwai esita le hona ho ba ntshetsa pele.

Dihwai tse sebetsang ka matla ho potoloha naha di ile tsa nkgothatsa mme tsa nketsa hore ke rate tswelopele ka hara mokga wa temo. Ke ngotse dipehelo, diatikele le dibukana tsa tataiso ya kwetliso. Ke sebeditse ke le moahlodi wa tlhodisano ya Sehwai sa Selemo mme ka sokola le ho ba le bothata ba ho kgetha sehwai sa mmakgonthe ho bona bohole – hobane dihwai tse ngata di ne di lokile haholo di ipabotse ho tseo di di etsang. Ke ile ka bua ka ditaba tse amang ntshetsopele ya dihwai; ka ba ka bua le ditsebi tsa dipolotiki le ba bang ba lona ho le tsebisa ka ditlhoko tsa rona.

Ke rutile – empa ke rutilwe haholwanyane!

Ke ne ke na le phoustara leboteng la phaposi ya ka ya borutelo e nang le mantswe ana a kgothatsa a reng: 'O se ke wa lekanya katileho ya hao ya letsatsi ka leng ka kotulo ya hao empa e be ka dipeo tseo o di jalang.' Mosebetsi wa ntshetsopele ha o bobele. Hangata o ya dikgato tse pedi ho ya pele le kgato e le nngwe ho ya morao. Hangata ditaba le merero e patilweng, dipolotiki le meharo di ikakgela tseleng ya dintlo tse ntle tse etsahalang. Ntshetsopele e batla diphetohohemba diphetohohemba di thata. Empha diphetohohemba di ntse di lokile, mme diphetohohemba sebopheho di bile di betere haholo!

Jwale ke nako ya hore dihwai tse tswang hohle ditjhabeng tse jalang dijothollo di sebetse ka kopanelo, di tsebisane dintla le ho buisana. Lona dihwai, ka kopo sebedisang mekgwa ya lona ya dikgokahano mme le etse bonneta ba hore le a utlwahala! Buang lebitsong la *Grain SA/Phahama Grain Phakama*. Tsebisang baetsi ba lona ba maano le ba etsang diqeto mabapi le seriti le boleng ba Lenaneo la Ntshetsopele ya Molemirui. Ba tsebise hore o rata ho sebetsa hammoho le mang leetong lena la ntshetsopele! Jwaloka-ha Martin Luther King a ne a bolele: 'Bophelo ba rona bo tla fela ka letsatsi leo re tholang, re sa bue ka ditaba tsa bohlokwa.'

Ke leboha menyeta ya ho sebeletsa balemirui ba dijothollo ba naha ya rona. E se eka Modimo a ka re hlohonolofatsa hammoho le mosebetsi wa matsoho a rona.

– **Jenny Mathews o sebeditse ho Sehlopha sa Tshebetso sa Ntshetsopele ya Molemirui ho tlaha ka selemo sa 2005 ho isa 2023, e le modulasetulo wa sona ka dilemo tse supileng. Seabo sa hae ho Pula se tla hopolwa ka dikgapha.**

Hlahloba maemo a mmele wa dikgomo

TLHABLOBO YA BOEMO BA MMELE BA KGOMO BODY CONDITION SCORING (BCS), E DUMELLA DIHWAI HO HLAHLOBA HO PAKELLANA HA MAFURA HO DIKGOMO NAKONG YA MEKGAGHLELO E FAPANENG YA TLHABISO. HA DINTLHA TSENA DI LEKOLWA DINAKONG TSA MOTHEO TSA TLHABISO, DI KA SEBEDISWA BAKENG SA HO ETSY DIQETO TSA PABALLO LE PHEPO. SEPHEO SA BCS KE HO FUMANA TEKANYO E BOBEBE E BILENG E TSHEPAHALANG YA MAFURA A MMELE HO DIPHOOFOLU TSENA DI NTSE DI PHELA.

Ho molemo hore sehwai se dule se tadinne dikgomo tsa sona le ho nako ka mehlape ya sona e le ho e boloka e nonne, empa ke eng seo sehwai se lokelang ho se tadiha ha se na le diphoofolu tsa sona? Taba ya bohlokwa ka ho fetisisa ke ho etsa bonneta ba hore mpa ya phoofolu ka nngwe e dula e tletse le hore e ne e ntse e tletse le mabane. Ena ke taba ya bohlokwa hobane phepo e lekaneng e lebisa ho tlhahiso ya manamane. Ka lebaka leo, ho molemo ho hlokomela BCS hobane hona ho tla tataisa sehwai ka se etsahalang nakong ya selemo kaofela.

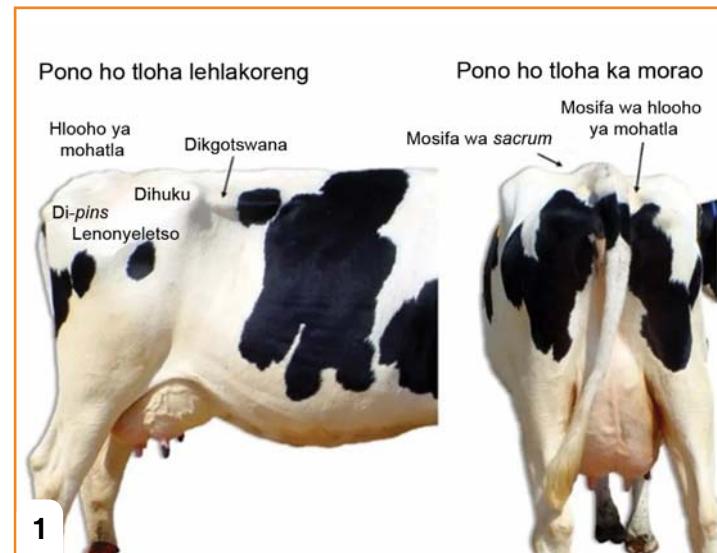
PHEPO LE PABALLO

Balemirui ba dikgomo ba ka sebedisa BCS e le ho nnetefatsa phepo le paballo, mme hona ho tla etsa bonneta ba hore tswadiso ya dikgomo e boemong bo tshwanelehang ka dinako le dikgato tse fapaneng tsa potolohya tsona ya tlhahiso. Jwale ho ka etswa ho hong ho fetola maemo a dikgomo tse seng boemong bo lokileng dikgatong tse mpe. Tekolo ena e ka etswa habobebe maemong ao ho bekga ho sa kgoneheng kapa ho ke keng ha etswa.

Mokgwa ona o ka ithutwa habobebe mme ke wa bohlokwa haholoholo ha o etswa kgafetsa ke motho yena eo a le mong, mohlapeng ona oo ka dilemo tse mmalwa. Tshebediso ya theknoloji jwaloka dinepe tsa nako le nako tsa kgomo ka nngwe di ka thusa ho totobatsa diphetoho tse tlhahellang ho kgomo.

TLHABLOBO YA BCS YA DIKGOMO TSA NAMA

Ho fapanha BCS ho dikgomo tsa nama ho na le meeleo e mengeta e fapaneng e ka etswang. Boemo ba dikgomo nakong ya ho ba le namane bo amanywa le ho anyesa ha kgomo ka nngwe, esita le bophelo bo botle ba namane eo e sa tswa tswalwa. Diketsahalo tsa mathata a kgodiso ya namane di a eketseha ho dithole kapa dikgomo tse tshehadi, le hoja boemo bona bo fetefetswa e le lebaka ho dikgomo tse kgolwanyane.

Matshwao a tekolo a ho phethahatsa tlhahloba ya mmele ya BCS.

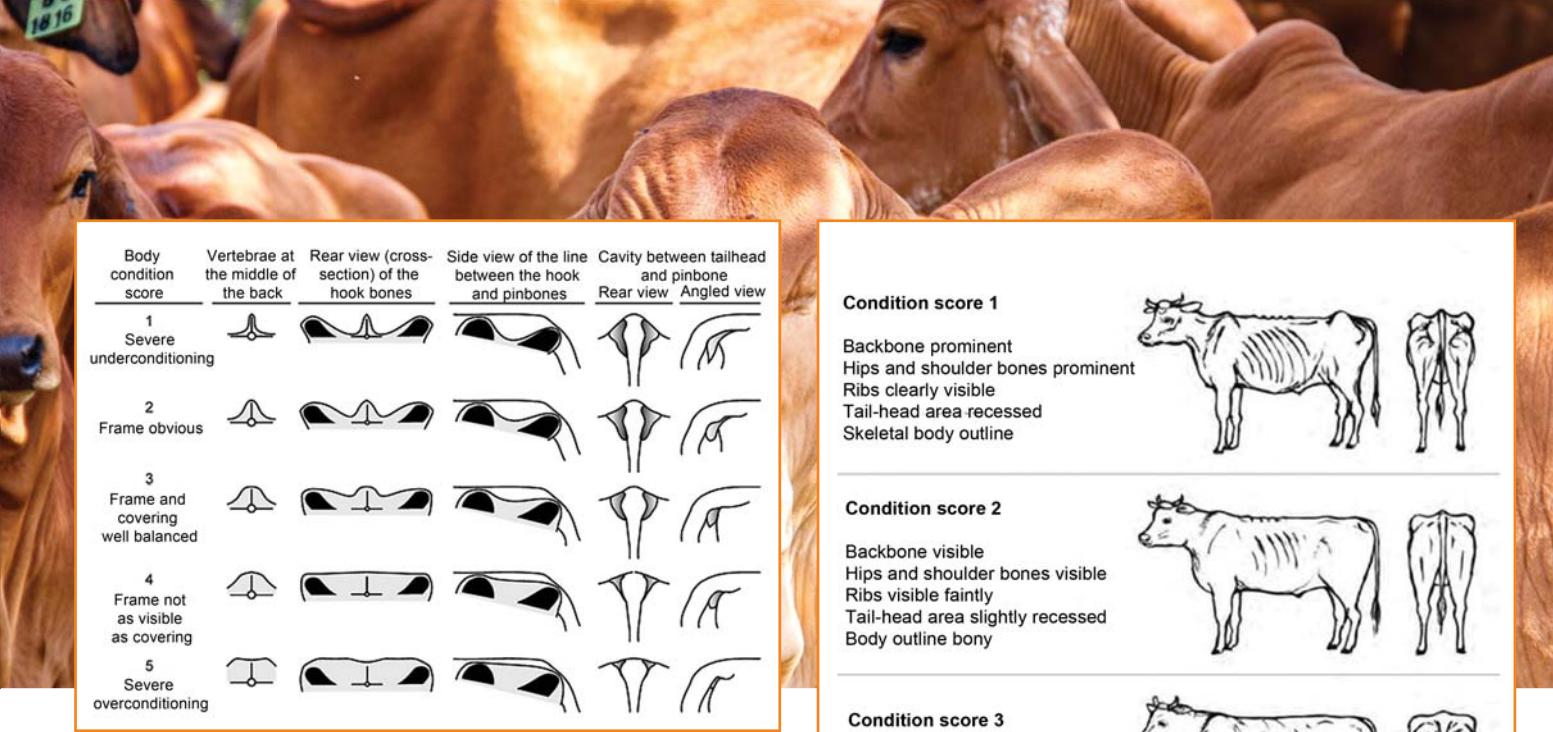
Leha ho le jwalo, maemo a dikgomo nakong ya boikatiso kapa tswadiso a ama bokgoni ba tsona ba ho tswala ho ya ka palo ya ditshabeleto tse hlokehang nakong ya tswalo, kgodiso ya namane le diphesente tsa dikgomo tse hlolehang ho emara kapa ho ima nakong ya tswadiso kapa boikatiso.

Ho sebediswa dipalo tshebetsonya BCS e le ho hhalosa ho nona kapa popeho ya mmele wa kgomo. Tshebetso eo ya tlhahloba ya kgomo ya nama e na le tatelano ya ho tloha ho nngwe ho isa ho hlano, mme nngwe e bolela dikgomo tse otileng haholo athe hlano yona e bolela dikgomo tse noneng haholo. Kgomo e nang le palo ya tharo ke e boemong bo mahareng. Tekolo e tadihana le lesapo la mokokotlo, dikgopo, masapo a letheka, bokahodimo ba serope, masatswana a bobele, hlooho ya mohatla le serope, ka tsela e kang matshwao

Dikgomo tse otileng di bonahala ka ho totobala, di dikgutlwana eibile di otile haholo, athe dikgomo tse nonneng tsona di bonahala di le boreledi eibile di pakellane ka masapo a sa bonahaleng hantle kapa ho ameha.

Setshwantsho sa 1: Ditataiso tsa ho fumana tlhahlobo ya BCS ka tekodisiso ya kupetsa ya mafura.

Mohlodi: <https://www.pakdairyinfo.com/bcs.htm>

a tekolo a sebedisitsweng ho bontsha BCS a totobaditsweng ho Setshwantsho sa 1.

Tadima tse latelang ha o etsa tlhahlobo ya boemo ba mmele wa dikgomo (Tadima Ditshwantsho tsa 1 le 2):

- Lesapo la mokokotlo: Na le sephara kapa le na le ho kobe? Na o ka bona kapa wa thetsa makukuno?
- Dikgopo tse telele: Na o ka bona kapa wa ama dikgopo? Haeba di bonahala, ke tse kae ka palo tseo o ka di bonang?
- Dikgopo tse kgutshwanyane: Na o kgona ho bona dikgopo tse kgutshwanyane? Di utlwahala jwang? Na qetello ya dikgopo tsee e na le metsu kapa e tjhitja?
- Masapo a letheka: Na masapo a letheka a tjhitja kapa a na le dikgutlo?
- Rump: Na karolo e pakeng tsa pins le masapo a letheka a sephara, a tetebetse kapa a sekoti?
- Masatswana a bobabe a pin: Na a motsu, a a lla kapa a tjhitja?
- Hlooho ya mohatla: Na ho na le sebaka se sekoti pakeng tsa hlooho ya mohatla le masatswana a pin? Na ke sebopetho sa V-e tebileng kapa sebopetho sa U-e sa tebang?
- Serope: Na ke sebaka se nang le dikoti, se sephara kapa se tjhitja? Na sebopetho sa mesifa se hhalositswe?

Tshebetso e batla e le bobabe haholo: Dikgomo tse otileng di bonahala ka ho totobala, di dikgutlwana eibile di otile haholo, athe dikgomo tse nonneng tsona di bonahala di le boreledi eibile di pakellane ka masapo a sa bonahaleng hantle kapa ho ameha.

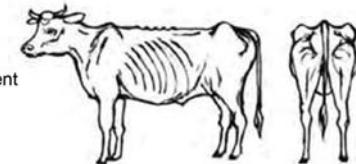
Ka ho bapisa BCS e ntjha ka ho fetisia, phetoho e ka lekanywa mme ditokiso tsa etswa. Ho fetola makgulo ho ka ba le sekgahla se seholo ho BCS mme qetellong le ho phesente ya ho ba le manamane. Palo ya tlhahlobo ya e le nngwe kapa tse pedi e tla ntlaflala ka ho kenyeltsa poone ka hara motswako wa phepo.

Hopola hore ho tlatsa mala le boimana bo tl Lang kamora nako, ho ka etsa hore diphoofolo di bonahale eka di nonne haholwanyane ho feta kamoo di leng ka teng.

Dihwai di lokela ho ikemisetsa ho boloka tlhahlobo ya BCS ya dikgomo e le pakeng tsa palo ya pedi le ya nne empa ba rerile palo ya tharo. Ha sena se etsahala, dikgomo di tla tswala manamane mme kgomo ka nngwe e tla sisa lebese le lenaneng bakeng sa ho anyesa namane ya yona. Boemo ba kgomo, haholoholo nakong ya ho ba le

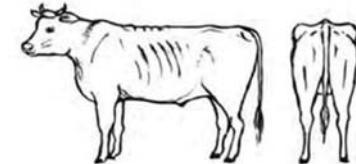
Condition score 1

Backbone prominent
Hips and shoulder bones prominent
Ribs clearly visible
Tail-head area recessed
Skeletal body outline

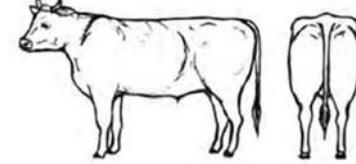
Condition score 2

Backbone visible
Hips and shoulder bones visible
Ribs visible faintly
Tail-head area slightly recessed
Body outline bony

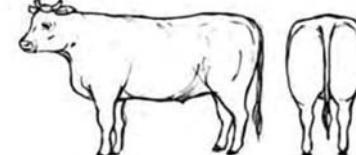
Condition score 3

Hip bones visible faintly
Ribs generally not visible
Tail-head area not recessed
Body outline almost smooth

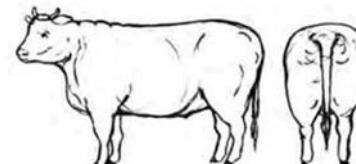
Condition score 4

Hip bones not visible
Ribs well covered
Tail-head area slightly lumpy
Body outline rounded

Condition score 5

Hip bones showing fat deposit
Ribs very well covered
Tail-head area very lumpy
Body outline bulging due to fat

Setshwantsho sa 2: Ditataiso tsa palo ya boemo ba mmele.

Mohlodi: https://www.researchgate.net/figure/Cattle-body-condition-scoring-system-Anon1994-Body-condition-scores-BCS-of-1-5-were_fig14_267948147

namane bo na le tshwaetso e kgolo bakeng sa ditlamorao tsa kemaro bakeng sa dikamano tsa kgomo le namane ya yona.

O ka sebedisa mokgwa wa ho nka selemo wa ho etsa tlhahlobo ya boemo ba mmele wa mehlape ya dikgomo (kapa karolo e emetseng mohlape oo) ka nako le nako sehleng seo. Hona ho tla thusa ho nka diqeto tse nepahetseng tse amanang le ho thibela ho anya, ho tla-tseletsa, ho fepa furu esita le taolo e nngwe e ka tshwaetsang maemo a mmele.

Taolo ya botshireletso ba pele e ka thusa balemirui ho boloka dikgomo tsa bona di le boemong bo lokileng ba mmele le moruong, ho thusa tshebetso ho fihlella katiso e atlehileng ka ho fetisia. ■

**PIETMAN BOTHA,
MOTHUSI YA IKE-METSENG WA TEMO**

TEKODISISO ya selemo se fedileng sa temo ya poone

KAROLO E KGOLO KA HO FETISISA YA TLAHISO YA POONE, SELEMO SA HO JALA SE FEDILE. HA RE TADIMENG MORAO SELEMONG SE FETILENG SA 2022/2023 SA TJALO YA POONE.

Ha re boela re tadima selemo sena sa temo, dilemo tse nne tse fetileng di tla bapswa le sona le ho arolwa ka dikarolo tse pedi.

- Karolo ya pele e tla tadimana le phethahatso ya phepelo le tlhoko, mme ho kenyelsetwa tsena tse latelang: Thepa e qalang, thepa e qetellang, phepelo yohle, ditlhoko tsohle le phesente ya thepa e lokelang ho sebediswa.
- Karolo ya bobedi e tla tadimana haholwanyane le tshebetso ya poone le diromelwantle, ho kenyelsetwa ho jewa ke batho, dipho-

folo/ho sebediswa ke indasteri le diromelwantle. Sepheo sa atikele ena ke ho lekanya phethahatso ya selemo sena kgahlano le phethahatso ya dilemo tse nne tse fetileng.

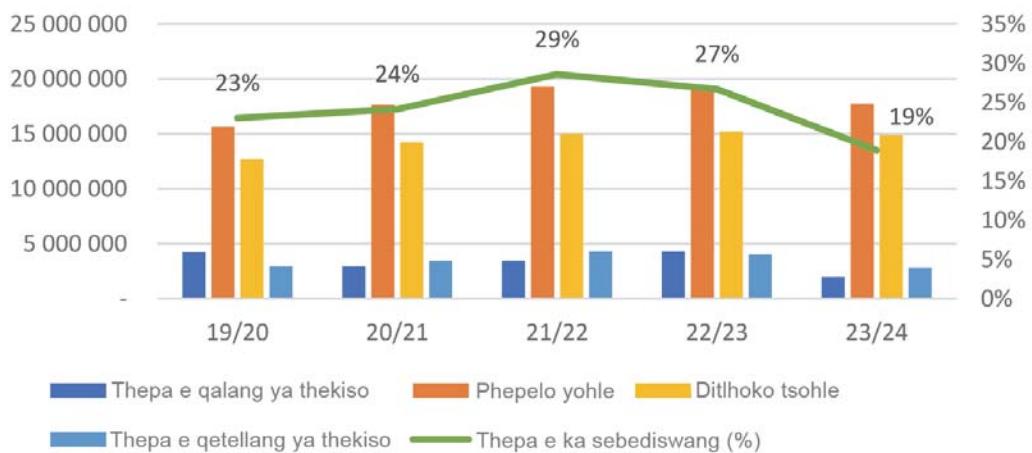
TLHOKO LE PHEPELO

Kerafo ya 1 e bontsha tlhoko ya poone le phethahatso ya phepelo ho ya ka thepa e qalang (mola o botala ba lehodimo), phepelo yohle (mola wa mmala wa lamunu), ditlhoko tsohle (mola o mosehla), thepa e qetellang (mola o botala ba lehodimo bo boputswa) le phesente ya tshebediso ya thepa e le mola o motala.

Ha re bapisa thepa e qalang le e qetellang, ho hlakile hore ho bile le keketseho ho tloha ho selemo sa temo sa 2020/2021 ho a fihla ho 2022/2023. Tshebetso ena e bile e bonahala ho phepelo yohle, empa ho tloha feela selemong sa 2019/2020 ho a fihla ho 2021/2022.

1

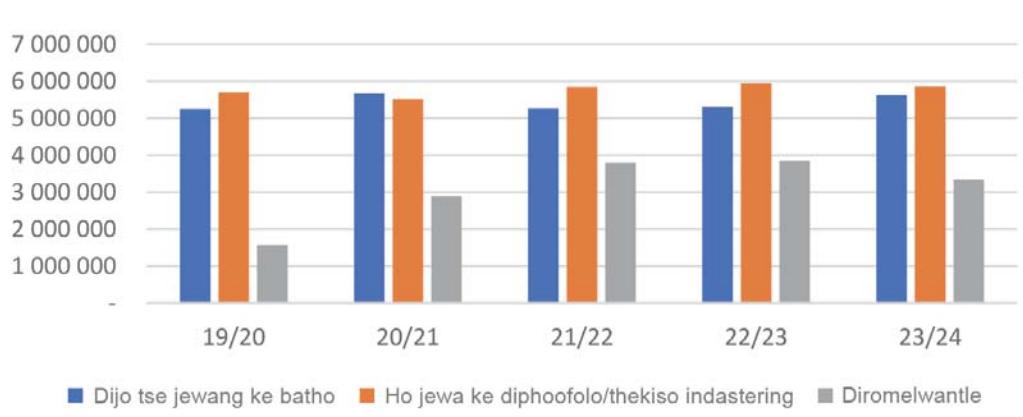
Tlhoko le phepelo ya poone.

Mohlodi: SAG/S, NAMC, Grain SA

2

Poone e hlophisisweng le ho romelwa.

Mohlodi: SAG/S, NAMC, Grain SA

PULA IMVULA

Selemong sa 2022/2023, ho tla ba le phepelo ya palo e tlase e fokolang ka lebaka la ho jala ho fokolang le, ka tsela e jwalo, thepa e qalang le e qetellang bakeng sa selemo sa temo sa 2023/2024.

Molawana o tlwaelehileng wa motheo ke hore phesente ya thepa e ka sebediswang e loke-la ho ba palo e ka bang 12% e le hore e se ke ya theoha ka ditheko. Jwalokaha ho ka bonwa ho Kerafo ya 1, phesente ya thepa e ka sebediswang e phahame haholwanyane ho feta 20%, hoo ho bolela hore ho na le tlhahiso e ka hodimo ya poone mme e lokela ho romelwa ntle. Selemo sa temo sa 2023/2024 se lekanyeditswe ho ba le phesente ya tshebediso ya thepa e ka bang 19%, e sa phahamang ha e bapiswa le molawana oo wa tlwaelo empa e le betere ho feta 27% ya selemo se fetileng sa temo.

Selemo sa temo sa 2023/2024 se lekanyeditswe ho ba le phesente ya tshebediso ya thepa e ka bang 19%, e sa phahamang ha e bapiswa le molawana oo wa tlwaelo empa e le betere ho feta 27% ya selemo se fetileng sa temo.

TSE HLOPHISITSWENG LE TSE ROMELLETSWENG NTLE

Kerafo ya 2 e bontsha poone e hlophisisitweng le ho romelwa ntle, e leng ho kenyaletsang tshebediso kapa dijo tsa batho (mola o botala ba lehodimo), ho jewa ke diphoofolo/tshebediso ya indasteri (mola wa mmala wa lamunu) le diromelwantle (mola o moputswa).

Ho tloha ho selemo sa temo sa 2019/2020 ho tswela pele, diromelwantle di eketsehile ho fihlela ho selemo sa 2022/2023, e leng ho bapiswang le tekanyetso ya thepa e ka sebediswang ho Kerafo ya 1. Ha tekanyetso ya thepa e ka sebediswang e phahame ka ho fetisia, diromelwantle le tsona di ne di le palong e phahameng ka ho fetisia.

Ho molemo ho hlokoma hore selemong sa temo sa 2023/2024, diromelwantle di lebeletswe ho theoha ka palo ya tekanyetso ka lebaka la tekanyetso ya phepelo ya poone e theohileng hanyenyane. Kerafo e bontsha hore tshebediso ka ho ya ka ho jewa ke diphoofolo le ho sebediswa ke indasteri e dutse e ntse e le jwalo e sa fetoha ka dilemo tse hlano tsa temo, ha tshebediso ho ya ka batho kapa dijo e fetoha ho tloha selemong se seng sa temo ho isa ho se seng.

QETELLO

Selemo sa temo sa 2022/2023 e bile selemo sa temo se ipabotseng haholo ho ya ka tlhahiso le tlhoko, le hoja tekanyetso ya thepa e lokelang ho sebediswa e theohile. Boemong ba poone e hlophisisitweng le e romeletsweng ntle, e ntse e na le diromelwantle tse lekanang jwaloka selemo se fetileng sa temo. Bakeng sa selemo sa temo sa 2023/2024, ho lekantswe hore diromelwantle le phepelo di tla ba tlase, le hoja tlhoko e tla nne e dule e tshwana, mme hona ho tla qetella ka phesente e ka tlase ya thepa e lokelang ho sebediswa. ■

Bakeng sa kgatiso ya English ya kgwedi ena ya Pula, sebedisa skena bakeng sa khoutu ena ya QR.

JOHAN TEESSEN,
MAITHUTWANE WA TSA
KGWEBO, GRAIN SA

Bahlophisi

PHAHAMA GRAIN PHAKAMA: PRETORIA
PO Box 74087
Lynnwood Ridge
0040
■ 086 004 7246
■ www.grainsa.co.za

MOHLOPHISI YA LAOLANG

Dr Sandile Ngcamphalala
■ 082 862 1991 ■ Ofisi: 012 943 8296
■ sandile@grainsa.co.za

MOHLOPHISI WA PHATLALATSO

Liana Stroebel
■ 084 264 1422 ■ Ofisi: 012 943 8285
■ liana@grainsa.co.za

MOLEKANE HO TSA BOPHATLALATSI

INFOWORKS MEDIA PUBLISHING

Motlatso wa mohlophisi – Louise Kunz

■ louise@infoworks.biz
Moetapele wa seholpha – Johan Smit
■ 082 553 7806 ■ Ofisi: 018 468 2716
■ johan@infoworks.biz

Bophatlalatsi – Elizma Myburgh, Jesseme Ross

Lenaneo la PGP la Ntshetsopele ya Molemi

BAHOKAHANYI BA NTSHETSOPELE

Jacques Roux
Freistata Botjhabela (Bethlehem)
■ 082 377 9529 ■ jacques.rouxjr11@gmail.com

Johan Kriel
Freistata Bophirimela (Bloemfontein)
■ 079 497 4294 ■ johank@grainsa.co.za

Jerry Mthombothi
Mpumalanga (Mbombela)
■ 084 604 0549 ■ jerry@grainsa.co.za
■ Ofisi: 012 943 8289 ■ Smangaliso Zimbili

Jurie Mentz
Mpumalanga/KwaZulu-Natal (Louwsburg)
■ 082 354 5749 ■ jurie@grainsa.co.za
■ Ofisi: 012 943 8218

Graeme Engelbrecht
KwaZulu-Natal (Dundee)
■ 082 650 9315 ■ graeme@grainsa.co.za
■ Ofisi: 012 943 8287 ■ Nkosinathi Mazibuko
Phumzile Ngcobo (Mothusi: Dundee)
■ 060 477 7940 ■ phumzile@grainsa.co.za
■ Ofisi: 012 943 8287 ■ Nkosinathi Mazibuko

MJ Swart
Kapa Bophirimela (Paarl)
■ 072 090 7997 ■ mj@grainsa.co.za
■ Ofisi: 012 943 8285 ■ Hailey Ehrenreich

Du Toit van der Westhuizen
North West (Lichtenburg)
■ 082 877 6749 ■ duotoit@grainsa.co.za
■ Ofisi: 012 943 8290 ■ Lebo Mogatlanyane

Eastern Cape (Kokstad & Mthatha)
Cwayita Mpotsi (Mothusi ofising: Mthatha)
■ 078 187 2752 ■ umthatha@grainsa.co.za
■ Ofisi: 012 943 8277

**PULA/IMVULA E FUMANEHA
KA DIPUO TSE LATELANG:**
Sesotho, English, Setswana, Sezulu le Seqhotsa.

Articles written by independent writers are the views of the writers and not that of Grain SA.

THIS PUBLICATION IS MADE POSSIBLE
BY THE CONTRIBUTION OF THE MAIZE TRUST

2023 Letsatsi la Mokete: Re ne re le teng moo!

